

РЕШЕНИЕ № 96

от 2 февруари 2012 година

**ЗА ПРИЕМАНЕ НА НАЦИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ**

На основание чл. 8, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, приет с Постановление № 229 на Министерския съвет от 2009 г., във връзка с т. 2 от Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. за създаване на Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

РЕШИ:

1. Приема Националната квалификационна рамка на Република България съгласно приложението.

2. Определя министъра на образованието, младежта и науката за компетентен орган по поддържане и актуализиране на Националната квалификационна рамка в съответствие с Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот.

3. Министърът на образованието, младежта и науката в срок една година от влизането в сила на решението да приведе нормативните актове в системата на средното и висшето образование в съответствие с Националната квалификационна рамка на Република България.

4. В шестмесечен срок от влизането в сила на решението да бъде изготвен Национален доклад за съотнасяне на Националната квалификационна рамка на Република България към Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот.

5. Националният доклад за съотнасяне на Националната квалификационна рамка на Република България към Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот се съгласува с всички заинтересовани страни и се утвърждава от министъра на образованието, младежта и науката.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов

**ЗА ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Галина Маринска**

НАЦИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Ниво на Европейската квалификационна рамка (ЕКР)	Ниво на Националната квалификационна рамка (НКР)	ЗНАНИЯ – определят се като теоретични и/или фактологически	УМЕНИЯ – описват се като познавателни (включващи използване на логическо, интуитивно и творческо мислене) и практически (включващи сръчност и използване на методи, материали, уреди и инструменти)	КОМПЕТЕНТНОСТИ – лични и професионални описват се с оглед на степента на поемане на отговорност и самостоятелност			
				Самостоятелност и отговорност	Компетентност и за учене	Комуникативни и социални компетентности	Професионални компетентности
Ниво на Квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование (КРЕПВО)							
Ниво по ISCED							
	<p>НКР</p> <p>Ниво 0</p> <p>ПОДГОТВИТЕЛНО НИВО</p>	<ul style="list-style-type: none"> има начални представи за заобикалящия свят познава последователност 	<ul style="list-style-type: none"> изпълнява с разбиране прости задачи изразява чрез своето творчество усвоените начални 	<ul style="list-style-type: none"> участва активно в прости, познати дейности умее да изпълнява задачи под 		<ul style="list-style-type: none"> разбира и предава кратка, несложна информация в устна форма работи в 	

	ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ	а при изпълнение на познати задачи <ul style="list-style-type: none"> • познава необходими средства за първоначално обучение. 	представи за заобикалящия свят използва познати материали при изпълнението на задачи.	ръководството на възрастен <ul style="list-style-type: none"> • познава последствията/результатите от собствените си действия 		група като проявява толерантност към останалите деца в групата <ul style="list-style-type: none"> • започва да изразява своята самостоятелност като нова социална роля 	
ЕКР Ниво 1 ISCED 1	НКР Ниво 1 ОБЩО ОБРАЗОВАНИЕ – НАЧАЛЕН ЕТАП НА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ	Знания	Умения	КОМПЕТЕНТНОСТИ			
				Самостоятелност и отговорност	Компетентност и за учене	Комуникативни и социални компетентности	Професионални компетентности
		<ul style="list-style-type: none"> • притежава основни общи знания за околния свят, необходими за по-нататъшно обучение и учене през целия живот • знае основни правила за природосъобразен начин на поведение • притежава елементарна обща култура 	<ul style="list-style-type: none"> • притежава практически умения, необходими за изпълнение на еднотипни прости задачи • умее да прилага придобити знания за изпълнение на конкретна учебна задача • прави правдоподобни предположения по събрани данни от 	<ul style="list-style-type: none"> • работи под пряко наблюдение, като изпълва инструкции или образец • с помощта на учителя избира подходящи информационни средства за решаване на образователна задача самостоятелно и/или в група 	<ul style="list-style-type: none"> • учи или работи заедно с другите за събиране и обмен на информация 	<ul style="list-style-type: none"> • изгражда чувство на увереност и умение за устно и писмено общуване • умее да защитава правата си, без да нарушава правата на другите 	

			заобикалящия го реален свят	<ul style="list-style-type: none"> оценява с помощта на собствените си действия и действията на другите 			
ЕКР Ниво 2	НКР Ниво 2	Знания	Умения	КОМПЕТЕНТНОСТИ			
				Самостоятелност и отговорност	Компетентност за учене	Комуникативни и социални компетентности	Професионални компетентности
	ОБЩО ОБРАЗОВАНИЕ – ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ / I СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ	<ul style="list-style-type: none"> притежава основни фактологични знания в определена сфера на обучение познава начини за извличане, подбор и използване на несложна информация притежава основни познания за жизненоважни социални сфери (семейство, училище, работна среда, малка общност и др.) 	<ul style="list-style-type: none"> притежава основни познавателни и практически умения, необходими за изпълнение на прости задачи, за решаване на рутинни проблеми и за извършване на рутинни дейности използва ограничен набор от умения при изпълнението на по-сложни задачи в познати условия установява прости взаимозависимости 	<ul style="list-style-type: none"> работи с известна степен на самостоятелност при познати условия като носи отговорност за изпълнение на поставената задача работи при нови условия по писмени или устни указания на контролиращия изпълнението на задачата познава възможностите и 	<ul style="list-style-type: none"> ориентира се във възможностите за продължаване на образованието и обучението си оценява необходимостта от повишаване на някои от ключовите компетентности (майчин език, математика, компютри) 	<ul style="list-style-type: none"> работи в група, приема и изразява мнение и/или критика ориентира се правилно и действа адекватно спрямо зададена ситуация обменя информация в устна и писмена форма общува успешно в разнообразна социална и културна среда 	<ul style="list-style-type: none"> извършва рутинни дейности при неизменящи се условия

			<p>връзки по зададени критерии в различните сфери на обучение или работа</p> <ul style="list-style-type: none"> • изпълнява прости операции с помощта на различни инструменти и несложни машини • разбира смисъла на инструкции, формулирани по начин подобен на изучавания в миналото • обяснява дейностите, които е/не е извършил и причините за това 	<p>рисковете при самостоятелно прилагане на изучените технологии</p>		<ul style="list-style-type: none"> • извършва рутинни дейности при неизменящи се условия 	
ЕКР Ниво 3	НКР Ниво 3	Знания	Умения	КОМПЕТЕНТНОСТИ			
				Самостоятелност и отговорност	Компетентност и за учене	Комуникативни и социални компетентности	Професионални компетентности
	II СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИ-	<ul style="list-style-type: none"> • притежава разширени знания в определена сфера на обучение 	<ul style="list-style-type: none"> • извършва самостоятелно предварително усвоени действия 	<ul style="list-style-type: none"> • работи самостоятелно при променящи се условия, като 	<ul style="list-style-type: none"> • може да взема решения относно своето образование и 	<ul style="list-style-type: none"> • осъществява ефективни комуникации с колеги, клиенти 	<ul style="list-style-type: none"> • извършва дейности с комплексен характер при

	ФИКАЦИЯ	<p>отделните сфери на обучение или работа.</p> <ul style="list-style-type: none"> • познава начини за търсене, извличане, обработка и използване на различни видове информация. • притежава основни познания за общочовешките ценности, демокрацията и гражданското общество. • притежава знания за видовете обекти (суровини, материали, инструменти, машини, апарати и съоръжения) от определена област, техните свойства, предназначение и отношения (технологична последова- 	<p>(поведение)</p> <ul style="list-style-type: none"> • при промяна в условията на работа взема решение за промяна в съответствие с правила и инструкции • изпълнява сложни операции с помощта на различни инструменти, машини, апарати, измервателни уреди • разбира смисъла на инструкции, задачи, обяснения, формулирани по различен от изучавания в миналото начин • обяснява дейностите, които е/не е извършил и причините за това, като предлага нови решения 	<p>носи отговорност за изпълнение на задачата, която му е възложена, прави оценка на качеството на изпълнението си по зададени критерии</p> <ul style="list-style-type: none"> • проявява критично отношение при самостоятелното прилагане на изучените технологии 	<p>бъдещо кариерно развитие въз основа на самооценка на компетентностите / квалификацията си</p> <ul style="list-style-type: none"> • ориентира се във възможностите за продължаване на образованието и обучението си • проявява готовност да се включи в обучения, като съзнава областта, в която има нужда да придобие нови знания, умения и компетентности 	<p>и с прекия си ръководител</p> <ul style="list-style-type: none"> • общува на първи и втори чужд език 	<p>изменящи се условия</p>
--	----------------	---	---	---	---	--	----------------------------

		<p>телност и изисквания за изпълнение на различни дейности), понякога и тяхната структура (съставни части)</p> <ul style="list-style-type: none"> • изразява се, като използва съответната за определената област терминология 					
ЕКР Ниво 4	НКР Ниво 4 СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ ОБЩО ОБРАЗОВАНИЕ / III СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ	Знания	Умения	КОМПЕТЕНТНОСТИ			
				Самостоятелност и отговорност	Компетентност и за учене	Комуникативни и социални компетентности	Професионални компетентности
		<ul style="list-style-type: none"> • притежава задълбочени фактологични и теоретични знания в широк контекст в сферите на обучение или работа • познава начини на обработка и използване на сложна информация 	<ul style="list-style-type: none"> • притежава широк набор от познавателни и практически умения за решаване на сложни задачи • проявява творческо мислене и прилага алтернативни методи и начини на действие в познатата 	<ul style="list-style-type: none"> • проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и обосновава действията си и да поема отговорност за тях • поема отговорност при наблюдение или ръководство на 	<ul style="list-style-type: none"> • може да взема решения относно своето образование и бъдещо кариерно развитие въз основа на самооценка на компетентностите / квалификацията си • ориентира се във възможно- 	<ul style="list-style-type: none"> • работи конструктивно и в разнородни групи/екипи • общува на първи и втори чужд език • осъществява ефективни комуникации с колеги на различни позиции 	<ul style="list-style-type: none"> • извършва дейности с комплексен характер при изменящи се условия, както и поемане на отговорности за работата на други лица

		<ul style="list-style-type: none"> • прави устни и писмени изложения, формулира инструкции, задачи, обяснения, като използва съответната за определената област терминология. • разработва критерии за оценяване • притежава задълбочени познания за демокрацията, гражданското общество и международния правов ред 	<p>и/или непозната ситуация и среда</p> <ul style="list-style-type: none"> • критически осмисля и оценява от различни гледни точки по зададени критерии резултати при решаване на задачи и проблеми в определена сфера на обучение или работа • осъществява трансфер на знания и умения между отделните сфери на обучение или работа при изпълняване на сложни задачи и решаване на специфични проблеми • организира производствен процес при условия, познати от обучението • изпълнява сложни операции с помощта на 	<p>обичайната работа на други</p> <ul style="list-style-type: none"> • проявява критично отношение и отговорност при прилагането на изучените технологии • има нагласа за отговорно поведение и участие в обществения живот • работи самостоятелно при променящи се условия, като носи отговорност както за изпълнението на персонално възложени му задачи, така и за задачи, възложени на екипа, за който отговаря. • прави мотивирана оценка както на членовете на екипа, така и на качеството на изпълне- 	<p>стите за продължаване на образованието и обучението си</p> <ul style="list-style-type: none"> • използва разнообразни начини за разширяване и актуализиране на професионалната си квалификация • оценява необходимостта на персонала от обучение и им предлага подходящи възможности 	<p>в йерархията на предприятието; договаря поръчки</p> <ul style="list-style-type: none"> • подбира самостоятелно начините за успешно и публично представяне на различни видове информация в определена сфера на обучение или дейност • владее механизми за конструктивно социално участие и промяна и ги прилага в различни дейности и инициативи 	
--	--	--	---	--	---	--	--

			<p>различни инструменти, машини, апарати, измервателни уреди.</p> <ul style="list-style-type: none"> • контролира и подпомага персонала, като обяснява или демонстрира правилно изпълнение на дадена дейност • прави оценка за качеството на изработения продукт, както и на работата на членовете на екипа • разработва план за действие, като използва наличните ресурси 	нието			
ЕКР Ниво 5	НКР Ниво 5	Знания	Умения	КОМПЕТЕНТНОСТИ			
				Самостоятелност и отговорност	Компетентност и за учене	Комуникативни и социални компетентности	Професионални компетентности
	IV СТЕПЕН	• притежава задълбочени факто-	• планира, организира и контро-	• работи самостоятелно при	• оценява пропуски в собстве-	• осъществява ефективни	• извършва дейности с

	<p>НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ</p>	<p>логични и теоретични знания в широк контекст в сферата на обучение или работа;</p> <ul style="list-style-type: none"> • познава начини на обработка, използване и анализиране на сложна специфична информация • познава принципите на планиране, организация и контрол на процесите в определена сфера на дейност • разработва критерии за оценяване 	<p>лира дейностите, вкл. производствен процес</p> <ul style="list-style-type: none"> • прави мотивирана оценка на качеството на изпълнение на дейностите • прави предложения за оптимизиране на дейностите • притежава умения за делово общуване • изпълнява сложни операции с помощта на различни инструменти, машини, апарати, измервателни уреди • контролира и подпомага персонала, като обяснява или демонстрира правилно изпълнение на дадена дейност • прави оценка за 	<p>променящи се условия, като носи отговорност както за изпълнение на персонално възложени му задачи, така и за задачи, възложени на екипа, за който отговаря</p> <ul style="list-style-type: none"> • носи отговорност за работата на екипа, който ръководи • прави мотивирана оценка както на членовете на екипа, така и на качеството на изпълнението. • носи отговорност за правилното използване на материалната база • притежава отговорно поведение и активно участва в обществения 	<p>ните си знания, умения и компетентности и предприема мерки за повишаване на квалификацията си, както самостоятелно, така и чрез участие в обучения, семинари и др.</p> <ul style="list-style-type: none"> • използва разнообразни начини за разширяване и актуализиране на професионалната си квалификация. • оценява необходимостта от обучение на персонала и предлага подходящи възможности 	<p>комуникации на различни нива</p> <ul style="list-style-type: none"> • управлява дейността на работни групи/екипи • публично представя различни видове информация • прави анализи, устни и писмени изложения, формулира инструкции, задачи, обяснения, като използва съответната за областта терминология, както на български, така и на чужд език 	<p>комплексен характер, при изменящи се условия, както и поема управленски отговорности за работата на други лица и за разпределяне на ресурси</p>
--	---	--	---	--	---	---	--

			<p>качеството на изработения продукт, както и на работата на членовете на екипа</p> <ul style="list-style-type: none"> • разработва план за действие като използва наличните ресурси • прави предложения, свързани с подобряване на материалната база, персонала и дейностите в предприятието 	живот			
ЕКР Ниво 6 Първи цикъл на КРЕПВО	НКР Ниво 6 Подниво 6А ПРОФЕ- СИОНАЛЕН БАКАЛА- ВЪР 180	Знания	Умения	КОМПЕТЕНТНОСТИ			
				Самостоятел- ност и отговор- ност	Компетентност и за учене	Комуникативн и и социални компетентно- сти	Професионал- ни компетент- ности
		<ul style="list-style-type: none"> • притежава и използва детайлни, теоретични и конкретни практически знания в областта • прави критичен анализ на принципи и процеси 	<ul style="list-style-type: none"> • владее методите и средствата в областта • прилага професионално знанията и придобития практически опит чрез нови, нестандартни подходи и 	<ul style="list-style-type: none"> • поема отговорност да управлява изпълнителски екипи и ресурси, включително в екстремни ситуации при експлоатация на обекти и при управле- 	<ul style="list-style-type: none"> • критично оценява степента на своята подготовка и съответствие на знанията си с необходимите за професията • определя 	<ul style="list-style-type: none"> • анализира идеи, изразява проблеми и предлага решения в професионална среда на равнопоставени и висшестоящи, както и пред неспециалисти 	<ul style="list-style-type: none"> • събира, обработва и анализира данни до оптимизационни и или крайни решения или иновационни идеи • осигурява

	кредита по ECTS		добре аргументирани решения	<p>ние на структури</p> <ul style="list-style-type: none"> • проявява творческо мислене и практически умения при разработване и реализация на проекти с отчитане на влиянието на множество фактори • проявява отговорност при експлоатация на обекти • оценява своето и чуждото изпълнение • ръководи работа в екип и обучава други в професионален план 	своите образователни потребности за повишаване на квалификацията и/или за преквалификация	<ul style="list-style-type: none"> • формулира убедителни становища, като използва качествени и количествени факти, аргументи и критерии • излага разбирателно възгледите си по частни и глобални проблеми, оценява и приема аргументите на събеседниците си • проявява ангажираност и солидарност с другите • пълноценно общува на някои от най-разпространените европейски езици 	<p>принос при решаване на оперативни задачи в стандартни и нестандартни ситуации</p> <ul style="list-style-type: none"> • намира решения на казуси от социален, морален и етичен характер, особено при работа в екип и при обучение
--	----------------------------	--	-----------------------------	--	---	--	--

ЕКР Ниво 6 Първи цикъл на КРЕПВО	НКР Ниво 6 Подниво 6Б БАКАЛА- ВЪР 240 кредита по ECTS	Знания	Умения	КОМПЕТЕНТНОСТИ			
				Самостоятел- ност и отговор- ност	Компетентност и за учене	Комуникативн и и социални компетентно- сти	Професионал- ни компетен- тности
		<ul style="list-style-type: none"> • притежава разширени и задълбочени теоретични и фактологични знания в областта, включително свързани с най-новите постижения в нея • самостоятелно интерпретира придобитите знания, като ги свързва с прилагането на факти и чрез критично възприемане, разбиране и изразяване на теории и принципи 	<ul style="list-style-type: none"> • владее методи и средства, позволяващи решаване на сложни задачи • прилага логическо мислене и проявява новаторство и творчески подход при решаване на нестандартни задачи 	<ul style="list-style-type: none"> • притежава способност за административно управление на сложни професионални дейности, включително на екипи и ресурси • поема отговорности при вземане на решения в сложни условия, при влиянието на различни взаимодействиящи си и трудно предвидими фактори • проявява творчество и инициативност в управленската дейност; • преценява необходимостта 	<ul style="list-style-type: none"> • последователно оценява собствената си квалификация чрез преценка на придобитите до момента знания и умения и планира необходимостта от разширяване и актуализиране на професионалната си квалификация 	<ul style="list-style-type: none"> • формулира и излага ясно и разбираемо идеи, проблеми и решения пред специалисти и неспециалисти • изразява отношение и разбиране по въпроси чрез използване на методи, основани на качествени и количествени описания и оценки • проявява широк личен миروглед и показва разбиране и солидарност с другите; • пълноценно общува на някои от най- 	<ul style="list-style-type: none"> • събира, класифицира, оценява и интерпретира данни от областта с цел решаване на конкретни задачи • прилага придобитите знания и умения в нови или непознати условия • проявява способност да анализира в по-широк или интердисциплинарен контекст • използва нови стратегически подходи; формира и изразява собствено мнение по

				от обучение на другите с цел повишаване на екипната ефективност		разпространените европейски езици	проблеми от обществен и етичен характер, възникващи в процеса на работата
ЕКР Ниво 7	НКР Ниво 7	Знания	Умения	КОМПЕТЕНТНОСТИ			
				Самостоятелност и отговорност	Компетентност и за учене	Комуникативни и социални компетентности	Професионални компетентности
Втори цикъл на КРЕПВО	Магистър ➤ Магистър след „професионален бакалавър по..” от същото професионално направление (120 кредита по ECTS) ➤ Магистър след бакалавър по същата специалност (60	<ul style="list-style-type: none"> • притежава широк спектър от теоретични и практически знания, голяма част от които са специализирани в съответната област, които надграждат достигнатото в предходния етап на обучение • познава, разбира и изразява теории, концепции, принципи и закономерности • владее високо- 	<ul style="list-style-type: none"> • владее богат набор от практически и познавателни умения и подходи, необходими за разбирането на абстрактни проблеми и разработването на творчески решения • прави диагностика на проблемите и ги решава, като се основава на съвременни изследвания чрез интегриране на 	<ul style="list-style-type: none"> • умее да изгражда административноорганизационни структури и самостоятелно да управлява екипи за решаването на сложни проблеми в непредсказуема среда, с множество взаимодействащи фактори и вариативни възможности • демонстрира овладяност в оперативно 	<ul style="list-style-type: none"> • системно и задълбочено оценява познанията си и идентифицира потребности от нови знания • демонстрира висока степен на самостоятелност и лесно се ориентира в сложно учебно съдържание, прилагайки собствени подходи и методи към овладяването му 	<ul style="list-style-type: none"> • умее да представя ясно и достъпно собствени схващания, формулировки на проблеми и възможни решения пред специализирана и неспециализирана аудитория, използвайки богат набор от техники и подходи • разработва и излага аргументирани 	<ul style="list-style-type: none"> • събира, обработва и интерпретира специализирана информация, необходима за решаването на сложни проблеми от изучаваната област • интегрира широк спектър от знания и източници на информация в нов и сравнително непознат контекст • прави

	<p>кредита по ECTS)</p> <p>➤ Магистър след бакалавър по друга специалност (120 кредита по ECTS)</p> <p>➤ Магистър по специалности, за които се предвижда обучение само в тази степен (300 кредита по ECTS)</p>	<p>специализирани практически и теоретични знания, вкл. авангардни, които формират основата за оригиналност в разработването и прилагането на нови идеи и решения</p> <ul style="list-style-type: none"> • демонстрира критично осъзнаване на знанията в областта и връзките между различните изучавани области 	<p>знания от нови или интердисциплинарни области, като проявява способност за генериране на нови знания и процедури, свързани с провеждането на научни изследвания и въвеждане на иновации</p> <ul style="list-style-type: none"> • формулира адекватна преценка в ситуации, характеризиращи се с непълна или ограничена информация и непредсказуемост • развива нови и разнообразни умения в отговор на новопоявяващи се знания и практики • демонстрира свободно 	<p>взаимодействие при управлението на промяната в сложна заобикаляща среда</p> <ul style="list-style-type: none"> • проявява творчество и новаторство при разработването на проекти • инициира процеси и организира дейности, изискващи висока степен на съгласуваност формулира политики и демонстрира лидерски качества за реализацията им 	<ul style="list-style-type: none"> • използва разнообразни методи и техники за усвояване на комплексно учебно съдържание • владее богат понятиен апарат и проявява способности за концептуално и абстрактно мислене 	<p>схващания относно социални процеси и практики и обосновава предложения за тяхното усъвършенстване или промяна</p> <ul style="list-style-type: none"> • пълноценно общува на някои от най-разпространените европейски езици 	<p>обосновани преценки и намира решения в сложна среда на разнообразни взаимодействия</p> <ul style="list-style-type: none"> • демонстрира способности за адекватно поведение и взаимодействие в професионална и/или специализирана среда • способен е да решава проблеми чрез интегриране на комплексни източници на знание, в условия на недостатъчна налична информация, в нова непозната среда • умее да инициира промени и да управлява процесите на
--	---	--	---	--	---	--	--

			<p>прилагане на иновативни методи и инструменти, отличаващи се с иновативност при решаването на сложни задачи и непред-видими проблеми в специализираната сфера на работа</p> <ul style="list-style-type: none"> • намира и поддържа аргументи при решаване на проблеми с интер-дисциплинарен характер • проявява инициативност в работата и ученето в сложна и непредвидима среда, изискващи решаване на проблеми с множество взаимодействащи си фактори 				<p>развитие в сложни условия ангажира се с важни научни, социални и нравствени проблеми, възникващи в процеса на работата или обучението</p>
--	--	--	---	--	--	--	--

ЕКР Ниво 8 Трети цикъл на КРЕПВО	НКР Ниво 8 ДОКТОР <i>без кредити по ECTS</i>	Знания	Умения	КОМПЕТЕНТНОСТИ			
				Самостоятелност и отговорност	Компетентност и за учене	Комуникативни и социални компетентности	Професионални компетентности
		<ul style="list-style-type: none"> • притежава и използва специализирани и систематизирани знания за извършване на критичен анализ и за синтезиране на нови идеи • владее методите на научните изследвания в областта • притежава способност за разширяване и изменение на съществуващите знания в областта, както и на нейните взаимодействия с гранични научни области • притежава знания с най- 	<ul style="list-style-type: none"> • притежава умения да създава и ръководи мрежи или екипи, да разпределя времето и да управлява човешки и финансови ресурси, да решава комплексни проблеми чрез нови технологични методи и инструменти • бързо намира, извлича, подрежда, синтезира и оценява необходимата информация от различни източници, независимо дали са подробни или оскъдни • притежава умения да решава 	<ul style="list-style-type: none"> • създава и интерпретира нови знания чрез собствени изследвания или друга научна дейност • чрез постигнатите нови знания демонстрира умения за разширяване на обхвата на досега познатата научна област и преценява необходимостта от актуални публикации • притежава способност за самооценка на постиженията на изследователския труд 	<ul style="list-style-type: none"> • показва капацитет за систематично придобиване и разбиране на значително количество знания от най-съвременните научни постижения или от областта на професионалната практика 	<ul style="list-style-type: none"> • представя качества и преносими умения, изискващи проявяване на висока лична отговорност, самостоятелна инициативност в сложни и непредвидими обстоятелства, както и в професионална или еквивалентна среда • демонстрира общи способности да концептуализира, проектира и изпълнява проекти за генериране на нови знания, 	<ul style="list-style-type: none"> • детайлно разбира техники, прилагани за научни изследвания и сложни академични проучвания • извършва информирани преценки по сложни въпроси в съответната област, често в отсъствието на пълни данни, както и да представя идеите и заключенията си ясно и ефективно пред специалисти • притежава способност да

		<p>висока степен на сложност и извършва оригинални изследвания</p> <ul style="list-style-type: none"> • представя знания и разбиране на най-високо равнище, не само в областта, но и в близки научни области • демонстрира и изразява знания чрез степента на проведените, разбрани и обосновани научни изследвания 	<p>и преодолява критични проблеми в областта на проучването и/или нововъведенията, да подобрява стандартните модели и подходи, да развива иновативни решения чрез комбиниране на различни оригинални стратегии и технологии, да управлява несполучливите опити и да продължава напред, да подобрява стандартните модели и подходи</p> <ul style="list-style-type: none"> • владее методи и средства да предвижда промените и проблемите, да се абстрахира от средата и да мисли иновативно, да разработва и поставя рационален план, за да донесе нови идеи за плодотворен 	<ul style="list-style-type: none"> • притежава способности да съставя, проектира, изпълнява и адаптира съвременен изследователски процес с научна стабилност 		<p>прилагане или разбиране на най-модерните достижения, както и да адаптира проектния дизайн към непредвидено възникващи обстоятелства</p> <ul style="list-style-type: none"> • пълноценно общува на някои от най-разпространените европейски езици 	<p>продължава изследванията в съответната научна област на все по-сложни равнища, като допринася за развитието на нови техники, идеи или подходи</p>
--	--	---	---	---	--	--	--

			<p>край, да усвоява бързо нови качества и умения, да предвижда технологичното и творческо развитие, да пише и представя научни и технически документи (научни статии, резюмета, доклади, фигури, графики и др.); да комуникира чрез различни медии пред различна аудитория;</p> <ul style="list-style-type: none"> • притежава умения като издръжливост, предприемчивост, твърдост, взискателност, приспособимост и интелектуална гъвкавост 				
--	--	--	--	--	--	--	--